

VORTEBIRK (*Betula pendula*)**FRØAVLSBEVOKSNING, F.814 „Randers Nørreskov“**

STED: Randers Nørreskov, afd. 112c, NST Kronjylland

FRØKILDE: Frøavlsbevoksning (ESSO), 2,0 ha

ANLAGT: 2002

EJER: Naturstyrelsen

ANVENDELSE:

Bevoksningen stammer fra Jægerspris og formodes at være af dansk oprindelse.

Afkom fra bevoksningen vil være egnet til anlæg af produktionsbevoksninger. Materialet vil samtidig være egnet i naturnær skovdrift, som baseres på selvforyngelse.

SÆRLIGE EGENSKABER:

Vurderingerne er baseret på vores kendskab til selektionsprocessen samt på bevoksningens fremtoning på vokselokaliteten.

Stammeform: Ved valg af plustræerne er der lagt særlig vægt på stammeform, og det må derfor forventes, at der er sket en forbedring i forhold til udgangsmaterialet (Jægerspris birkene).

Vækst: Bevoksningen har en god vækst på lokaliteten, men der er ikke muligheder for at foretage en egentlig sammenligning med andre provenienser eller frøkilder.

Sundhed: Træerne i bevoksningen fremstår som sunde, men det er ikke muligt at vurdere sundheden under mere udsatte vækstforhold.

Artsrenhed: Som følge af dokumenteret indblanding af dunbirk i frøkilden, blev frøkilden artsscreenet i vinteren 2010/2011. Til artsscreeningen blev anvendt en kemisk test, som entydigt angiver hvorvidt der er tale om dunbirk eller vortebirk. Testen udnytter, at der i kambielaget (vækstlaget mellem bark og ved) hos vortebirk findes et phenolstof, som helt mangler i dunbirk. Morfologiske karakterer (ydre, synlige kendetegn) blev ikke anvendt i artsscreeningen, da de har vist sig ikke at være velegnede til entydig og sikker artsbestemmelse. Det skyldes, at de morfologiske karakterer ofte er ustabile i træernes voksenstadium.

F.814 Randers Nørreskov i juni 2011 efter artsscreening og tynding.

FRØFORSYNING:

Bevoksningen er i begyndende frøproduktion.

Henvendelse til Naturstyrelsen Nordsjælland, Skovfrø & Genetik, tlf.: 72 54 32 85.

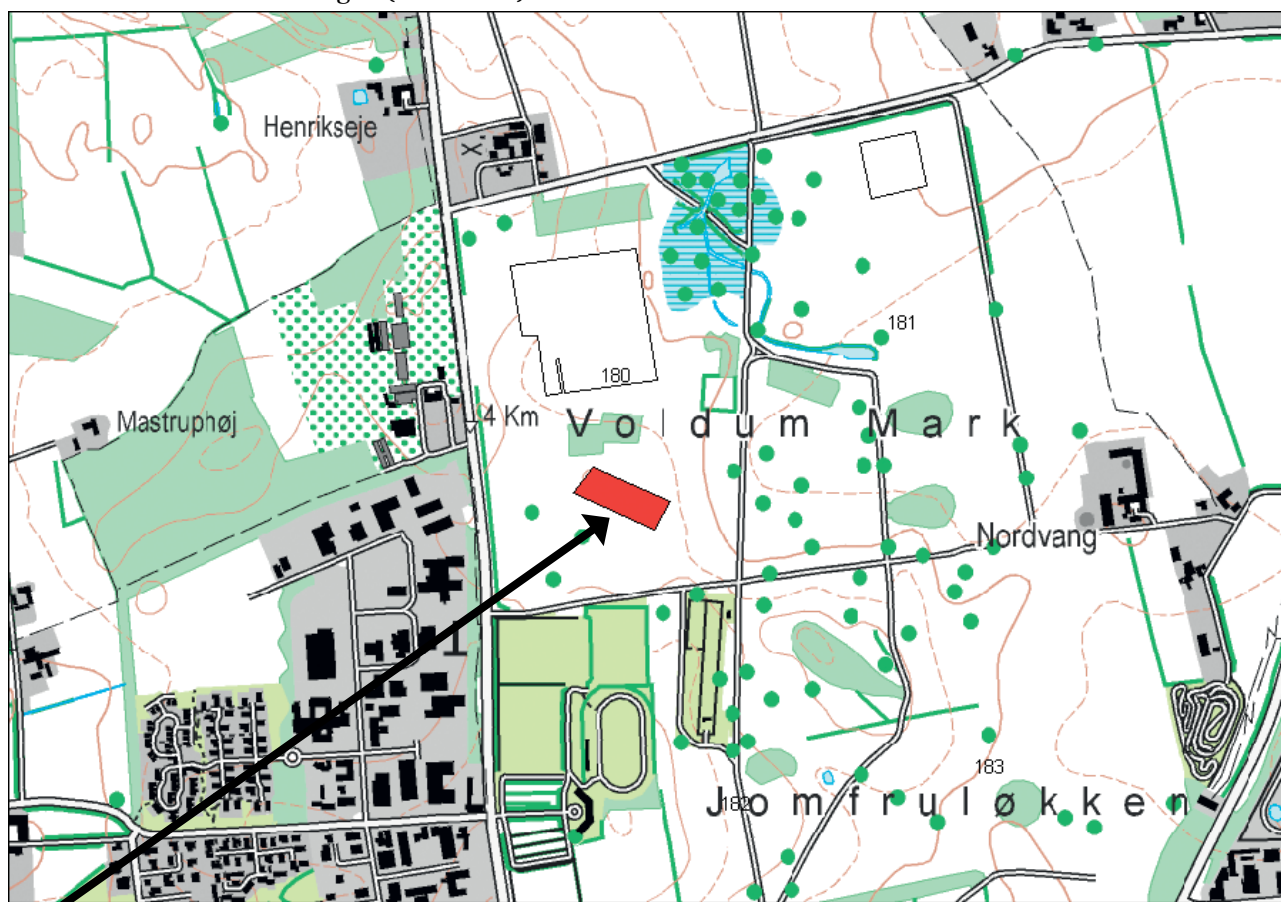
FRØKILDEN:

Oprindelse: Materialet stammer fra birkebevoksninger på Jægerspris Skovdistrikt. Disse bevoksninger formodes at være af lokal oprindelse.

Valg af plustræer: Der blev valgt i alt 40 plustræer i Jægerspris bevoksningerne. Udvalgskriterierne var stamme-kvalitet, sundhed og vækst.

Anlæg af bevoksningen: Bevoksningen er etableret som en ESSO frøavlsbevoksning. ESSO er den engelske betegnelse (Extended Seedling Seed Orchard) for en frøkilde, som består af afkom fra udvalgte plustræer. Men i modsætning til den traditionelle frøplantage, hvor plustræernes identitet fastholdes i frøplantagen, så er plustræafkomme i en ESSO blandet sammen. Blandingen er foretaget som en balanceret blanding, d.v.s. at afkom af hvert plustræ er ligeligt repræsenteret i frøavlsbevoksningen.

Drift af bevoksningen: Bevoksning behandles med almindelig selektiv tynding. I forbindelse med arts-screeningen i vinteren 2010/2011 blev træerne sat ud på blivende afstand. Selektionskriterierne for bestandstræerne var stammeform, akse og sundhed. Samtlige bestandstræer blev kemisk artsscreenet for at sikre artsrenheden i bevoksningen (se ovenfor).

F.814 Randers Nørreskov ligger lige nord for Randers, på vej mod Hadsund.

© G18/1997 (KORT- OG MATRIKELSTYRELSEN)

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt Naturstyrelsen Nordsjælland,
Skovfrø & Genetik.